

**BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ TP. HỒ CHÍ MINH**

PHAN TẤN LỰC

**TÁC ĐỘNG CỦA TÍNH CÁCH, GIÁO DỤC VÀ
KINH NGHIỆM ĐẾN Ý ĐỊNH KHỞI SỰ KINH
DOANH XÃ HỘI**

LUẬN ÁN TIẾN SĨ KINH TẾ

TP.Hồ Chí Minh – năm 2021

BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ TP. HỒ CHÍ MINH

PHAN TẤN LỰC

TÁC ĐỘNG CỦA TÍNH CÁCH, GIÁO DỤC
VÀ KINH NGHIỆM ĐẾN Ý ĐỊNH KHỞI SỰ
KINH DOANH XÃ HỘI

Chuyên ngành: Quản trị kinh doanh

Mã số: 9340101

LUẬN ÁN TIẾN SĨ KINH TẾ

NGƯỜI HƯỚNG DẪN KHOA HỌC:

1. PGS.TS. PHẠM XUÂN LAN

2. PGS.TS. BÙI THANH TRÁNG

TP.Hồ Chí Minh – năm 2021

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan Luận án tiến sĩ: “Tác động của tính cách, giáo dục và kinh nghiệm đến ý định khởi sự kinh doanh xã hội” là công trình nghiên cứu của riêng cá nhân tôi, do chính tôi thực hiện dưới sự hướng dẫn của người hướng dẫn khoa học.

Tất cả các nội dung trích dẫn trong nghiên cứu đều được ghi chi tiết trong phần danh mục tài liệu tham khảo.

LỜI CẢM ƠN

Đầu tiên, tôi xin chân thành cảm ơn hai thầy hướng dẫn cho luận án của tôi bao gồm PGS. TS Phạm Xuân Lan và PGS.TS. Bùi Thanh Tráng. Các thầy đã tận tình chỉ dạy, đưa ra những định hướng và theo sát tôi trong suốt thời gian tôi thực hiện luận án. Chính sự quan tâm và hỗ trợ rất nhiệt tình từ các thầy đã giúp tôi có thêm động lực và sự tự tin để hoàn thành tốt nhất của luận án mình.

Tiếp theo, tôi xin cảm ơn Ban Giám hiệu, các thầy, cô trưởng/phó Khoa Quản trị, các anh, chị quản lý và lãnh đạo Viện đào tạo sau đại học, những giảng viên đã giảng dạy tôi trong thời gian làm NCS tại Trường Đại học Kinh tế TP HCM đã tận tình trong công tác giảng dạy, đã hỗ trợ và tạo điều kiện tốt nhất cho tôi trong việc hoàn thành các môn học trong chương trình, các chuyên đề cũng như luận án.

Tôi cũng xin cảm ơn đến lãnh đạo và các đồng nghiệp tại trường tôi đang công tác vì đã luôn hỗ trợ và tạo điều kiện cho tôi hoàn thành tốt luận án của mình.

Cuối cùng, tôi xin bày tỏ lời cảm ơn chân tình tới gia đình. Họ luôn động viên và là nguồn cổ vũ to lớn giúp tôi hoàn thành luận án này.

Thành phố Hồ Chí Minh

05/01/2021

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN	ii
MỤC LỤC.....	iii
DANH MỤC CÁC TỪ VIẾT TẮT	viii
DANH MỤC BẢNG.....	ix
DANH MỤC HÌNH	xi
TÓM TẮT	xii
CHƯƠNG 1. GIỚI THIỆU VỀ ĐỀ TÀI NGHIÊN CỨU.....	1
Giới thiệu chương 1.....	1
1.1 Nền tảng nghiên cứu	1
1.2 Khoảng trống nghiên cứu.....	13
1.3 Mục tiêu và các câu hỏi nghiên cứu.....	15
1.4 Đối tượng nghiên cứu và phạm vi nghiên cứu.....	16
1.5 Phương pháp nghiên cứu.....	18
1.6 Ý nghĩa luận án	19
1.7 Kết cấu của luận án	22
CHƯƠNG 2. CƠ SỞ LÝ THUYẾT VÀ MÔ HÌNH NGHIÊN CỨU	24
Giới thiệu chương 2.....	24
2.1 Khởi sự kinh doanh xã hội	24
2.2 Ý định khởi sự kinh doanh xã hội	25
2.3 Lược khảo các lý thuyết nền về ý định khởi sự kinh doanh	27

2.3.1 Lý thuyết sự kiện khởi sự kinh doanh của Shapero và Sokol (1982) (Shapero's Entrepreneurial Event - SEE)	27
2.3.2 Lý thuyết về hành vi có kế hoạch (Theory of planned behavior - TPB)	28
2.3.3 Lý thuyết tiềm năng khởi sự kinh doanh (entrepreneurial potential model)	29
2.3.4 Mô hình nghiên cứu của Mair và Noboa (2006)	30
2.3.5 Mô hình nghiên cứu ý định của Nga và Shamuganathan (2010)	31
2.3.6 Lý thuyết nhận thức xã hội nghề nghiệp (Social cognitive career theory) .	31
2.3.7 Lược khảo về các lý thuyết đã được sử dụng trong nghiên cứu về ý định khởi sự kinh doanh xã hội	32
2.4 Nghiên cứu thứ nhất về tác động của tính cách đến ý định khởi sự kinh doanh xã hội	40
2.4.1 Lược khảo nghiên cứu về mối quan hệ giữa tính cách và ý định khởi sự kinh doanh xã hội	40
2.4.2 Khoảng trống nghiên cứu về mối quan hệ giữa tính cách và ý định khởi sự kinh doanh xã hội	45
2.4.3 Mô hình nghiên cứu đề xuất và giả thuyết về mối quan hệ giữa tính cách và ý định khởi sự kinh doanh xã hội	47
2.5 Nghiên cứu thứ hai về tác động của kinh nghiệm và giáo dục đến ý định khởi sự kinh doanh xã hội	60
2.5.1 Lược khảo nghiên cứu về mối quan hệ giữa kinh nghiệm, giáo dục và ý định khởi sự kinh doanh xã hội	61
2.5.2 Các khoảng trống nghiên cứu về mối quan hệ giữa giáo dục, kinh nghiệm và ý định khởi sự kinh doanh xã hội	65

2.5.3 Mô hình nghiên cứu đề xuất và giả thuyết về mối quan hệ giữa giáo dục khởi sự kinh doanh, kinh nghiệm và ý định khởi sự kinh doanh xã hội.....	67
Tổng kết chương 2	77
CHƯƠNG 3. PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU	78
Giới thiệu chương 3.....	78
3.1 Quy trình nghiên cứu	78
3.2 Nghiên cứu sơ bộ	78
3.2.1 Thang đo nháp thứ nhất trong nghiên cứu về mối quan hệ giữa tính cách và ý định khởi sự kinh doanh xã hội	80
3.2.2 Thang đo nháp trong nghiên cứu về mối quan hệ giữa kinh nghiệm với các tổ chức xã hội, giáo dục khởi sự kinh doanh xã hội và ý định khởi sự kinh doanh xã hội	85
3.2.3 Kết quả nghiên thảo luận nhóm.....	88
3.2.4 Quy trình phân tích sơ bộ định lượng.....	96
3.2.5 Kết quả nghiên cứu sơ bộ định lượng.....	97
3.3 Nghiên cứu chính thức	101
3.3.1 Đối tượng khảo sát và phương pháp thu thập dữ liệu	102
3.3.2 Phương pháp chọn mẫu và cỡ mẫu.....	103
3.3.3 Kết quả nghiên cứu sơ bộ định lượng.....	104
Tổng kết chương 3	107
CHƯƠNG 4. KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU	109
Giới thiệu chương 4.....	109
4.1 Thông tin mẫu	109

4.2 Kết quả nghiên cứu thứ nhất về tác động của tính cách đến ý định khởi sự kinh doanh xã hội	110
4.2.1 Kiểm định mô hình đo lường.....	110
4.2.2 Kiểm định mô hình cấu trúc	116
4.2.3 Kiểm tra tác động trung gian	118
4.2.4 Thảo luận kết quả nghiên cứu thứ nhất về mối quan hệ giữa tính cách và ý định khởi sự kinh doanh xã hội	122
4.3 Kết quả nghiên cứu thứ hai về tác động của giáo dục khởi sự kinh doanh xã hội và kinh nghiệm làm việc với các tổ chức xã hội đến ý định khởi sự kinh doanh xã hội	127
4.3.1 Kiểm định mô hình đo lường.....	127
4.3.2 Kiểm định mô hình cấu trúc	130
4.3.3 Kiểm tra tác động trung gian	132
4.3.4 Thảo luận kết quả nghiên cứu thứ hai về mối quan hệ giữa giáo dục, kinh nghiệm và ý định khởi sự kinh doanh xã hội.....	135
Tổng kết chương 4.....	138
CHƯƠNG 5. KẾT LUẬN VÀ HÀM Ý QUẢN TRỊ.....	139
Gới thiệu chương 5.....	139
5.1 Đóng góp về mặt lý thuyết	139
5.1.1 Đóng góp lý thuyết từ hai lược khảo về khởi sự kinh doanh xã hội và ý định khởi sự kinh doanh xã hội.....	139
5.1.2 Đóng góp về lý thuyết của nghiên cứu thứ nhất về mối quan hệ giữa tính cách và ý định khởi sự kinh doanh xã hội	139

5.1.3 Đóng góp về lý thuyết của nghiên cứu thứ hai về mối quan hệ giữa giáo dục, kinh nghiệm và ý định khởi sự kinh doanh xã hội	140
5.2 Đóng góp chung về mặt thực tiễn của luận án	141
5.3 Hàm ý chính sách cho các bên liên quan	143
5.4 Kết luận và hạn chế và hướng nghiên cứu trong tương lai	147

DANH MỤC CÔNG TRÌNH CÔNG BỐ CỦA TÁC GIẢ

TÀI LIỆU THAM KHẢO

PHỤ LỤC 1. THỐNG KÊ MÔ TẢ CÁC NGHIÊN CỨU VỀ KHỞI SỰ KINH DOANH XÃ HỘI

PHỤ LỤC 2. KẾT QUẢ PHÂN TÍCH ĐỒNG TRÍCH DẪN CÁC NGHIÊN CỨU VỀ Ý ĐỊNH KHỞI SỰ KINH DOANH XÃ HỘI

PHỤ LỤC 3. THỐNG KÊ MÔ TẢ CÁC NGHIÊN CỨU VỀ Ý ĐỊNH KHỞI SỰ KINH DOANH XÃ HỘI

PHỤ LỤC 4. DANH SÁCH CHUYÊN GIA

PHỤ LỤC 5. DÀN BÀI THẢO LUẬN NHÓM

PHỤ LỤC 6. BIÊN BẢN THẢO LUẬN NHÓM

PHỤ LỤC 7. MỘT SỐ NỘI DUNG KHÁC TỪ THẢO LUẬN NHÓM

PHỤ LỤC 8. TỔNG HỢP NHỮNG THAY ĐỔI VỀ CÁC PHÁT BIỂU TỪ PHÒNG VẤN CHUYÊN GIA

PHỤ LỤC 9. KẾT QUẢ KIỂM ĐỊNH SƠ BỘ

PHỤ LỤC 10. BẢNG KHẢO SÁT ĐỊNH LƯỢNG CHÍNH THỨC

DANH MỤC CHỮ VIẾT TẮT

DNXH	: Doanh nghiệp xã hội
SCCT	: Lý thuyết nhận thức xã hội nghề nghiệp (Social cognitive career theory)
SEE	: Mô hình sự kiện doanh nhân của Shapero (Shapero's Entrepreneurial Event - SEE)
TPB	: Theory of planned behavior - Lý thuyết về hành vi có kế hoạch